

СЕКЦІЯ 1

ЕКОНОМІЧНІ ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ І ПРОБЛЕМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Керівник секції – канд. екон. наук, доцент Наталя МАТВЄЄВА
Секретар секції – канд. екон. наук, доцент Олександр КОЮДА

НАПРЯМКИ ПОСТВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ

БОГДАН Наталія Миколаївна

д-р екон. наук, професор,

ОСОВЕЦЬ Олександр Едуардович

здобувач вищої освіти

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

З початку масштабного військового вторгнення туристична галузь України майже повністю скоротилася. Переміщення українців як у межах країни так і за кордон відбулося лише залізничним та автомобільним транспортом. Після оголошення загальної мобілізації виїзд українців за кордон став можливим лише для обмеженої кількості осіб. Як наслідок, більшість раніше запланованих турів, як у внутрішньому, так і міжнародному туризмі, було скасовано.

Харківський регіон з першого дня війни був майже на лінії фронту, тому усі галузі регіональної економіки, зокрема, туристична індустрія, зазнали тотальних збитків.

В умовах майже замороженого українського туризму багато туристичних підприємств були змушені закритися, що суттєво вплинуло на економічні показники галузі.

Чимало готелів опинилось в окупації, їх стан і цілісність невідомі. Є заклади гостинності, які повністю або частково зруйновані внаслідок ракетних обстрілів [1].

Жорстка криза торкнулася туристичної інфраструктури Харківського регіону. Постає проблема економічного виживання готелів.

Для кожного готелю, як і для будь-якого бізнесу, існує так звана точка беззбитковості, тобто дохід, який дозволяє сплачувати основні податки та соціальні зобов'язання. Залежно від кількості номерів, типу готелю, його розташування цей показник може бути виражений у показнику коефіцієнта завантаження – від 15 до 32-34%.

Проблема полягає в тому, що не всі готельні заклади на території Харківського регіону можуть отримувати мінімально необхідну кількість

проданих ліжко-місць. Особливо важко функціонувати готелям з відносно великим номерним фондом (від 70 номерів) і закладам розміщення ділового призначення.

Деякі готелі Харкова приймали і приймають зараз внутрішньо переміщених осіб з населених пунктів Харківської області. З початком війни тисячі жителів зон триваючого конфлікту та окупованих населених пунктів були евакуйовані. З одного боку, заклади готельного господарства отримали хоча б деяке завантаження, а отже, й невеличкий дохід [1].

З іншого боку, певною мірою помилково рахувати внутрішньо переміщених осіб у туристичній статистиці. Тобто, оцінювати успішність функціонування готелів винятково завантаженістю в розрізі туристичної діяльності не зовсім раціонально.

Суб'єкти господарювання у сфері туризму вимушені переглянути власні підходи до забезпечення безпеки.

Перший напрямок – забезпечення безпеки передбачає оновлення стандартів безпеки всередині готелю. Надалі всі заклади розміщення мають оснащуватися сховищами, надійними джерелами аварійного живлення, запасом води та продуктів харчування на певний час.

У перші роки після війни особиста безпека матиме першочергове значення при бронюванні готелів, особливо іноземцями. Крім того, наявність сховища важливе для внутрішніх туристів та відпочивальників вже зараз, коворкінг в сховищі дає можливість вже зараз проводити хоч невеликі івенти.

Другий напрямок – розробка безпечних маршрутів. Інтерес до України буде й через відвідування місць, де йшли бойові дії та місць пам'яті. Тому необхідно подбати про те, як будуть працювати такі маршрути та хто буде нести відповідальність за дотримання правил безпеки. Для таких місць слід створити відповідний контент, провести ліцензування гідів, забезпечити безпеку маршрутів.

Після перемоги туристичну інфраструктуру України необхідно буде відбудовувати. Орієнтуючись на цілі стійкого розвитку, необхідно буде створити більш екологічну, ефективну та незалежну енергетичну систему.

Відновлюючи заклади гостинності, рекомендується зробити їх більш комфортабельними, енергоефективними, зеленими та інклюзивними. Для цього потрібно впроваджувати механізми стимулювання раціонального використання ресурсів, відповідального споживання та виробництва [2].

Отже, за результатами дослідження варто дійти висновку, що перспективними напрямками повоєнного відновлення туристичної індустрії в Харківському регіоні є: розвиток нових видів туризму; розробка та реалізація програм підтримки суб'єктів туристичної діяльності; забезпечення тісної співпраці із країнами-партнерами у напрямку взаємопідтримки туризму; підвищення інтересу іноземних туристів до пам'ятних маршрутів та повоєнних символічних місць; пошук нових методів та способів реалізації туристичних послуг тощо. Стратегічними орієнтирами відновлення туристичної індустрії повинні стати розгалуження інфраструктури туристичних послуг та сталий розвиток туризму на всіх рівнях.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Харківської обласної військової адміністрації Режим доступу: <https://kharkivoda.gov.ua> (Дата звернення 18.11.2023 р.)
2. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму : теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія. 2-ге вид., випр. та доп. К., 2009

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РИНКУ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ УКРАЇНИ

***ЖОВТЯК** Ганна Анатоліївна,
канд. екон. наук, доцент,
БЛОБОРОДОВ Віталій Юрійович,
здобувач вищої освіти
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова*

В умовах війни і в післявоєнний період діяльність будівельної сфери як ніколи актуальна для України. Будівельна галузь - фондоутворюючий сектор економіки України, тож вітчизняна сфера нерухомості має розвиватися, щоб відповідати світовим стандартам. Ринок будматеріалів безпосередньо пов'язаний з будівельним ринком та попит на них залежить від тенденцій будівельної сфери.

Ринок будівельних матеріалів суттєво скоротився з початком повномасштабного вторгнення. Деякі заводи були пошкоджені або зруйновані російськими обстрілами, інші знаходяться на тимчасово окупованих територіях. Тому ринок будівельних матеріалів зіткнувся зі значними проблемами свого майбутнього існування та розвитку.

Щонайменше 15% заводів і виробничих потужностей постраждали від повномасштабного вторгнення. В першу чергу це стосується східних і південних регіонів, а також таких областей, як Київська та Черкаська.

У 2022 році в Україні відзначився значний спад виробництва чорних металів, зменшившись на близько 70%. Виробництво сталі та прокату зазнало ще більшого зниження - на 72%. Приблизно 57% виробничих потужностей основних учасників ринку сухих будівельних сумішей тимчасово не використовуються через їхнє розташування на окупованих територіях, у зоні бойових дій або частково зруйнованих. На ринку скла прогнозується великий дефіцит. У інших галузях втрати не є критичними і не перевищують 20-25%, але передбачається помірний дефіцит і подальше зростання цін. [2].

Більшість портів не працюють, що обмежує обсяги імпорту та експорту матеріалів, оскільки сухохідні маршрути не здатні компенсувати цю втрату [1]. Виникають труднощі з внутрішнім транспортуванням від заводу до будівельного майданчика, часто через тимчасові склади.